

1.0. AMAÇ

Bu şartname, doğal gaz sektöründe polietilen boru kaynağı yapan, devreye alma, bakım ve tamir işlemlerini gerçekleştiren ve sektörde kalite ile güvenliği sağlayabilen nitelikli iş gücü ihtiyacını karşılamak amacıyla; Doğal Gaz Polietilen Boru Kaynakçısı (Seviye 3) adaylarının sahip olması gereken nitelikleri, bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlamak, adayların geçerli ve güvenilir bir belge ile mesleki yeterliliğini kanıtlamasına olanak vermek, eğitim sistemi ile sınav ve belgelendirme kuruluşlarına referans ve kaynak oluşturmak için hazırlanmıştır.

1.1 MESLEK TANIMI

Doğal Gaz Polietilen Boru Kaynakçısı (Seviye 3), iş sağlığı ve güvenliği, kalite ve çevre gerekliliklerine uygun olarak doğal gaz polietilen boruların kaynağa hazırlık işlemlerini yapan; elektrofüzyon kaynağı ile anma çapı 315 mm ve altındaki doğal gaz polietilen boruların birleştirilmesi ile doğal gaz polietilen borusuna semer mesnet birleştirilmesi işlemlerini gerçekleştiren nitelikli kişidir.

Doğal Gaz Polietilen Boru Kaynakçısı (Seviye 3), PE boru ve bağlantı elemanlarının kaynağa hazırlanması, çalışma alanının kaynak için uygunluğunun kontrol edilmesi, boruların kesilmesi, kazınması, temizlenmesi, işaretlenmesi, kaynak bölgesinin sabitlemesi, elektrofüzyon kaynak işlemlerinin yapılması, kaynak bölgesinin soğutulması, kaynak işleminin kontrol edilmesi, kayıtların tutulması ve atıkların uygun şekilde ayrıştırılmasından sorumludur.

2.0. BİLGİ VE BECERİNİN SINANMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ**2.1 BİRİMLER**

Doğal Gaz Polietilen Boru Kaynakçısı Seviye 3 mesleki yeterlilik belgesini almak isteyen aday, aşağıdaki tablodaki zorunlu birimlerin tamamından ve kuruluş kapsamındaki seçmeli birimlerin en az birinden başarılı olmak zorundadır.

	T1 (Teorik Sınav)	P1 (Performans Sınavı)
ZORUNLU BİRİMLER		
11UY0034-3/A1 İş Sağlığı ve Güvenliği, Kalite ve Çevre	✓	
11UY0034-3/A2 Plastik Kaynaklarıyla İlgili Genel Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerisi (TS EN 13067 Madde 5.3)	✓	
11UY0034-3/A3 Doğal Gaz Polietilen Boruların Kaynağa Hazırlık İşlemleri	✓	✓
SEÇMELİ BİRİMLER		
11UY0034-3/B1 Elektrofüzyon Kaynağı ile Anma Çapı 315 mm ve Altındaki Doğal Gaz Polietilen Boruların Birleştirilmesi		✓
11UY0034-3/B2 Elektrofüzyon Kaynağı ile Doğal Gaz Polietilen Borusuna Semer Mesnet Birleştirilmesi		✓

2.1.1 Teorik Sınav A1

T1 Çoktan Seçmeli Sınav: A1 birimine yönelik teorik sınav Ek A1-2’de yer alan “Bilgiler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az on (10) soruluk, 4 seçenekli, çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav uygulanır. Yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Adaylara her soru için ortalama 1 dakika zaman verilir. Teorik sınavda en az %60 puan alan aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini içermelidir.

2.1.2 Teorik Sınav A2

T1 Çoktan Seçmeli Sınav: A2 birimine yönelik teorik sınav Ek A2-2’de yer alan “Bilgiler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az on (10) soruluk, 4 seçenekli, çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav uygulanır. Yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Adaylara her soru için ortalama 1 dakika zaman verilir. Teorik sınavda en az %70 puan alan aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini ölçmelidir.

2.1.3 Teorik Sınav A3

T1 Çoktan Seçmeli Sınav: A3 birimine yönelik teorik sınav Ek A3-2’de yer alan “Bilgiler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az on (10) soruluk, 4 seçenekli, çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav uygulanır. Yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Adaylara her soru için ortalama 1 dakika zaman verilir. Teorik sınavda en az %60 puan alan aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini ölçmelidir.

2.1.4 A3 Performans Sınavı

P1 Performans Sınavı: A3 birimine yönelik performansa dayalı sınav Ek A3-2’de yer alan “Beceri ve Yetkinlikler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlikler kontrol listesinde aday tarafından başarılması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımların tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden asgari %70 başarı göstermesi gerekir. Beceri ve yetkinlik ifadelerinin tamamı performansa dayalı sınav ile ölçülmelidir. Uygulama sınavı için adayın kullanacağı süre imalat şartları altında kullanılan süreye karşılık gelmelidir.

2.1.5 B1-B2 Performans Sınavı

P1 Performans Sınavı: B1 ve B2 yeterlilik birimlerine yönelik teorik sınav bulunmamaktadır. Performansa dayalı sınavlar ilgili birim eklerinde yer alan beceri ve yetkinlik ifadelerini ölçecek şekilde gerçekleştirilir. Adayın performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımların tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden asgari %80 başarı göstermesi gerekir. B1 birimine yönelik performans sınavı, anma çapı 63 mm ila 125 mm arasında $SDR \leq 17,6$ boyutlarına uygun sınav parçaları ile gerçekleştirilir. B2 birimine yönelik performans sınavı, anma çapı 63 mm ila 125 mm arasında, bransman çapı 63 mm’den küçük $SDR \leq 17,6$ boyutlarına uygun sınav parçaları ile gerçekleştirilir. Kaynak numunesinin TS EN 13100-1 standardında belirtilen kabul kriterlerini sağlaması gerekir. Uygulama sınavı için adayın kullanacağı süre imalat şartları altında kullanılan süreye karşılık gelmelidir.

2.2. Ölçme ve Değerlendirme

Doğal Gaz Polietilen Boru Kaynakçısı (Seviye 3) Mesleki Yeterlilik Belgesini elde etmek isteyen adaylar birimlerde tanımlanan sınavlara tabi tutulur. Adayların mesleki yeterlilik belgesini alabilmeleri için birimlerde tanımlanan sınavlardan başarılı olmaları gerekmektedir. Yeterlilik birimlerindeki teorik ve performansa dayalı sınavlar her bir birim için ayrı ayrı yapılabileceği gibi birlikte de yapılabilir. Ancak her birimin değerlendirmesi bağımsız yapılmalıdır.

Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi, birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Yeterlilik birimlerinin birleştirilerek yeterliliğin elde edilebilmesi için tüm birimlerin geçerliliğini koruyor olması gerekmektedir.

2.3. Diğer Şartlar

- 2.3.1 Sınavlarda her soru eşit ağırlıktadır. Yanlış cevaplar dikkate alınmayıp değerlendirme doğru cevaplar üzerinden yapılır.
- 2.3.2 Belgelendirmeye hak kazanmak için zorunlu yeterlilik birimlerinin tamamından (A1, A2 ve A3) ve kuruluş kapsamındaki seçmeli birimlerden en az birinden (B1 veya B2) başarılı olunması gereklidir.
- 2.3.3 B1 ve B2 yeterlilik birimlerinde teorik sınav uygulanmaz; bu birimler performansa dayalı sınav ile değerlendirilir.
- 2.3.4 A3 birimi için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarıldığı tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez.
- 2.3.5 Adayın kaynak uygulama esnasındaki performansı yeterli olmalıdır. Kaynağı sonlandırmayı gerektirecek bir hata yapması halinde aday başarısız sayılır.
- 2.3.6 Adayın kendi ve diğer kişilerin can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde sınava son verilir.
- 2.3.7 Sınav kurallarını ihlal eden, etik olmayan davranışlar sergileyen adayların (örn. kopya çekme, başkası adına sınava girme vb.) sınavı geçersiz sayılır.
- 2.3.8 Sınavlar genel sınav kurallarına uygun yapılır. Sınavlar esnasında adayların birbiri ile konuşması, yardımlaşması, telefon görüşmesi yapması ve sınav süresince sınav salonu/sınav alanı dışına izinsiz çıkması yasaktır.
- 2.3.9 Yapılan uygulama sınavının tüm detaylarını gösterecek şekilde sınav alanı, kullanılan teçhizat, sınav parçası veya numunelerinin görüntüleri alınır. Görüntüler, itiraz süresi boyunca NORMTEST tarafından muhafaza edilmek üzere sınav görevlisi tarafından Belgelendirme Birimine teslim edilir.
- 2.3.10 Sınavlarda kullanılan her türlü kırtasiye malzemesi NORMTEST tarafından sağlanır. Uygulama sınavında kullanılan malzemeler, adayın başvurduğu sınav niteliğine göre NORMTEST tarafından sağlanır.

3.0 REFERANSLAR

Doğal Gaz Polietilen Boru Kaynakçısı (Seviye 3) sınav uygulamaları ve değerlendirmelerine esas alınan standart ve yeterlilikler aşağıda sıralanmaktadır:

11UY0034-3 Doğal Gaz Polietilen Boru Kaynakçısı Ulusal Yeterliliği Rev.02

09UMS0005-3 Doğal Gaz Polietilen Boru Kaynakçısı Seviye 3 Ulusal Meslek Standardı

TS EN 13067 Kaynakçı Nitelik Sınavları - Plâstik Kaynağı Yapan Personel - Kaynaklı Termoplastik Birleştirmeler

TS EN 13100-1 Tahribatsız muayene - Termoplastik yarı mamul mamullerin kaynaklı birleşimlerinde görsel muayene

4.0 NORMTEST PROSEDÜR VE FORMLAR

Adayların başvuru, sınav ve belgelendirme süreçleri P-11 PERSONEL BELGELENDİRME PROSEDÜRÜ'nde detaylı şekilde anlatılmış olup www.normtest.com sitesi üzerinden kamuoyuna sunulmuştur.

DOĞAL GAZ POLİETİLEN BORU KAYNAKÇISI SEVİYE 3 B1 SENARYO FORMU-1

DOĞAL GAZ POLİETİLEN BORU KAYNAKÇISI SEVİYE 3 B1 SENARYO FORMU-2

DOĞAL GAZ POLİETİLEN BORU KAYNAKÇISI SEVİYE 3 B1 SENARYO FORMU-3

DOĞAL GAZ POLİETİLEN BORU KAYNAKÇISI SEVİYE 3 B2 SENARYO FORMU-1

DOĞAL GAZ POLİETİLEN BORU KAYNAKÇISI SEVİYE 3 B2 SENARYO FORMU-2

DOĞAL GAZ POLİETİLEN BORU KAYNAKÇISI SEVİYE 3 B2 SENARYO FORMU-3

5.0 BELGELENDİRME

Sınav sonuçlarına göre, görevlendirilen Belgelendirme Program Kurulu Üyesi (Karar Verici) belgelendirmeye ilişkin kararı verir. Sonuç www.normtest.com adresli web sitesinden yayınlanır ve ilgiliye bildirilir.

5.1 Adayda Aranan Şartlar

Herhangi bir şart bulunmamaktadır

5.2 Belgelerin Teslimi

Belgeler, belge sahibine imza karşılığı veya belge sahibinin talebi halinde Başvuru Formundaki adresine posta veya kargo ile karşıdan ödemeli olarak gönderilir.

5.3 Belgenin Kaybedilmesi

Belge sahibi, belgesini geçerlilik süresi içinde kaybettiğini ve yeni belge düzenlenmesini dilekçe ile talep eder. Bu talep uygun bulunur ise belge yenileme ücreti alınarak kaybedilen belge bilgilerini içerir yeni bir belge düzenlenir.

5.4 Yeterlilik Belgesinin Geçerlilik Süresi

Belge, aşağıdaki şartların yerine getirilmesi kaydıyla 2 yıl süresince geçerlidir: Kaynakçının, yeterlilik sınav belgesine karşılık gelen nitelik aralığı içerisinde kaynak işini sürdürmesi sorumluluğu taahhüt edilmelidir. Kaynakçı 6 aydan daha fazla kaynak yapma işine ara vermemelidir.

5.5 Gözetim ve Yeniden Belgelendirme

Belge sahibinin gözetimi, kaynakçının yeterlilik sınav belgesine karşılık gelen nitelik aralığı içerisinde kaynak işini 6 aydan fazla ara vermeksizin sürdürdüğünü kanıtlamak üzere kaynakçının çalıştığı iş yerinden veya iş yerinin bağlı çalıştığı kuruluştan yazılı bilgi istenmesi ile gerçekleştirilir.

Belge sahibi, gözetim şartlarını yerine getirmek koşuluyla yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan pratik (P1) sınava tabi tutulur. Başarılı olan adaylar yeniden belgelendirilir ve belge geçerlilik süreleri 2 yıl daha uzatılır.

5.6 BELGENİN ASKIYA ALINMASI, İPTALİ

Belgeli kişinin Mesleki Yeterlilik Belgelendirme Sözleşmesi'nde belirtilen kurallar ve Logo/Marka Kullanım Talimatına aykırı bir davranışının tespiti halinde veya gözetim sürecinde yapılan kontroller sonrasında şartların karşılanmadığı tespit edilirse belge askıya alınır.

Belgelendirilmiş kişinin askıya alma gerekçelerini ortadan kaldırması durumunda, Karar Verici kararı ile belge belgelendirilmiş kişiye iade edilir.

6.0 İTİRAZ VE ŞİKÂyetLER

Başvuru sahiplerinden, adaylardan, belgelendirilmiş kişilerden ve bunların işverenlerinden veya diğer kesimlerden belgelendirme süreci ve kriterleri konusunda itiraz ve şikâyetlerin olması halinde, itiraz/şikâyet sahibi NORMTEST'ye veya www.normtest.com web sitesinden İtiraz ve Şikâyet Başvuru Formunu doldurur ve imzalayarak NORMTEST'ye teslim eder veya faks, e-posta vb. ile gönderir.

Yapılan sınava ilişkin; sınavda kullanılan teçhizat, sınav parçası veya numuneleriyle ilgili itiraz sınav tarihinden itibaren 30 gün içinde yapılmalıdır.

NORMTEST'ye yapılan itiraz ve şikâyetler 30 gün içerisinde sonuçlandırılır. Karar itiraz/şikâyet sahibine bildirilir.

7.0 SINAV DEĞERLENDİRİCİ ÖLÇÜTLERİ

Değerlendiricinin, deneyim şartı aranmaksızın Uluslararası Kaynak Enstitüsü (IIW) kurallarına göre kaynak mühendisi (IWE/EWE), kaynak teknikeri (IWT), kaynak uzmanı (IWS) olması veya TS EN 13067 standardı hakkında eğitim almış olmak koşuluyla aşağıdaki şartlardan en az birini sağlaması gerekmektedir:

- Mühendislik, teknik eğitim veya teknoloji fakültelerinin ilgili bölümlerinden lisans düzeyinde mezuniyeti sonrası doğal gaz dağıtım/iletim işletmeciliği alanında faaliyet gösteren işletmeler veya eğitim kurumlarında yönetici, teknik uzman veya eğitmen olarak en az 5 (beş) yıl deneyim sahibi olmak,
- Meslek yüksekokullarının ilgili teknik bölümlerinden ön lisans düzeyinde mezuniyeti sonrası doğal gaz dağıtım/iletim işletmeciliği alanında faaliyet gösteren işletmeler veya eğitim kurumlarında yönetici, teknik uzman veya eğitmen olarak en az 7 (yedi) yıl deneyim sahibi olmak.

Yukarıdaki özelliklere sahip olan ve ölçme ve değerlendirme sürecinde görev alacak değerlendiricilere; ilgili alanda yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından mesleki yeterlilik sistemi, kişinin görev alacağı ulusal yeterlilik(ler), ilgili ulusal meslek standart(lar)ı, ölçme-değerlendirme ve ölçme-değerlendirmede kalite güvencesi konularında eğitim sağlanmalıdır.